[2021] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 135

ਪਾਰੂਬਾਈ

ਬਨਾਮ

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ

(2018 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1154)

10 ਅਗਸਤ, 2021

[ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਏ. ਐਸ. ਬੋਪੰਨਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860: ਉਪ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 436 - ਕਤਲ - ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਘਰ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਲਪਟਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਾਹਰ ਆਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋ ਬੱਚੇ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਲਪਟਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਦੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ - ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 436 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੱਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਆਯੋਜਿਤ: ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਲਿੰਕ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਥਿਤੀਗਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ - ਸਿਰਫ ਸ਼ੱਕ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਥਿਤੀਗਤ ਸਬੂਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੇ ਕਿ ਇਹ "ਸੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ" ਅਤੇ "ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ" - ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਧਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸ਼ੱਕ ਬਣਾਇਆ - ਸ਼ੱਕ, ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਤਾਕਤਵਰ ਹੋਵੇ, ਸਬੂਤ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ - ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਵਹਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਤਲ ਵਰਗੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਕੋਈ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਲੜੀ ਦੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ - ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ - ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਸਬੂਤ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ

ਆਯੋਜਿਤ: 1.1 ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਲਿੰਕ ਸਥਿਤੀਗਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਸਿਰਫ ਸ਼ੱਕ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀਗਤ ਦਲੀਲ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੀ ਕਿ ਇਹ "ਸੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ" ਅਤੇ "ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ"। [ਪੈਰਾ 13,14] [145-ਐੱਫ; 147-ਸੀ-ਡੀ]

1.2 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਤਿਮ ਪੈਰਾ ਵਿਚ 'ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਤਰਕ ਸਿਰਫ ਅਨੁਮਾਨ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨ ਹਨ. ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਕੋ ਇਕ ਸਥਿਤੀ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਨ ਦਾ ਸੜਿਆ ਹੋਇਆ ਫ੍ਰੈਕ ਪੰਚਨਾਮਾ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -8 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਫ੍ਰੈਕ ਨੂੰ ਰਸਾਇਣਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਨ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਨਾਕਾਫੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਲੜੀ ਦੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਜੁੜੇ ਹੁੰਦੇ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤਰਕ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੈਨ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਪੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਕੈਨ ਨੂੰ ਰਸਾਇਣਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਕਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਫ੍ਰੈਕ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਰਸਾਇਣਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਹ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੇ ਛਿੜਕਾਅ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ ਜਾਂ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਐਨ ਦੇ ਫ੍ਰੈਕ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਮ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸੌਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਲਾਲਟੇਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਸਬੂਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਕਿ ਉਕਤ ਘਰ ਵਿਚ ਖਾਣਾ ਪਕਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਕੈਨ ਸਮੇਤ ਟਰੈਕਟਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀ ਵੀ ਉਸ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਫ੍ਰੈਕ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੇ ਦਾਗਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਛਿੜਕ ਕੇ ਅੱਗ ਲਗਾਈ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 11,12] [144- ਜੀ-ਐਚ; 145- ਏ-ਐੱਫ]

1.3 ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਅੰਤਮ ਸਿੱਟੇ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਧਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ਼ੱਕ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਸਬੂਤ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਆਖਰਕਾਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਮ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅੱਗ ਲਗਾਈ ਹੈ। ਜੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਵਹਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ. ਜੇ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਗ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਵਹਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਘਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੱਜਣਾ ਜੋ ਹੋਰ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹਿੰਮਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਹਮਦਰਦੀ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਸਾਥੀ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਨਾ ਆਉਣ ਲਈ ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਤਲ ਵਰਗੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਲੜੀ ਦੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦਾ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। [ਪੈਰਾ 15] [148-ਡੀ-ਐਚ; 149-ਏ-ਬੀ]

1.4 ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐਮ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਸਨੇ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਬਾਹਰ ਨਾ ਆਵੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਐਮ, ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਾ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਜਿਉਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਹੁਰੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸੁੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਚੀਕਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਉਹ ਜਾਗ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਾਹਰ ਆਈ ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਉਸਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਅਤੇ ਪੋਤੀ ਦੇ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ।

ਇਕ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਘਰ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਕਮਰੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਵਿਚ ਪੀਡਬਲਯੂ -3 ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦਾ ਹਾਦਸਾ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਪੂਰੇ ਘਰ ਅਤੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਗਊਸ਼ਾਲਾ ਆਦਿ ਨੂੰ ਵੀ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਕਤ ਪੀਡਬਲਯੂ -3 ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਖਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਕੱਲੇ ਜ਼ਖਮੀ ਨਾ ਹੋਣ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਘਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 16] [149-ਬੀ-ਈ]

1.5 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ; ਘਰੇਲੂ ਦਬਦਬੇ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ. ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਮਕਸਦ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਘਟਨਾ ਦੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਹ ਇੱਕੋ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 17] [149-ਐੱਫ-ਐੱਚ; 150-ਏ]

1.6 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਧਾਰਾ 106 ਤਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਮਝਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਲਿੰਕ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਲੜੀ ਦੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅੱਗ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਸੌਂ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਕੇ ਬਾਹਰ ਆ ਗਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਤਾਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਾਹਰ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 18] [150-ਬੀ-ਡੀ]

1.7 ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 19,20] [150- ਡੀ-ਐੱਫ]

ਸ਼ਰਦ ਬਿਰਧੀਚੰਦ ਸਰਦਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ **(1984) 4 ਐਸਸੀਸੀ 116 : [1985] 1 ਐਸਸੀਆਰ 88;** ***ਦੇਵੀਲਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ*** **(2019) 19 ਐਸਸੀਸੀ 447 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।**

<u>ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ</u>

[1985] 1 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 88	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।**	**ਪੈਰਾ 13**
(2019) 19 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 447	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।**	**ਪੈਰਾ 14**

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2018 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1154.

ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 12.10.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਔਰੰਗਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਬੈਂਚ ਨੇ 2007 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 488 ਵਿੱਚ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸੁਧਾਂਸ਼ੂ ਐਸ. ਚੌਧਰੀ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸਚਿਨ ਪਾਟਿਲ, ਰਾਹੁਲ ਚਿਟਨੀਸ, ਆਦਿਤਿਆ ਏ. ਪਾਂਡੇ, ਜੀਓ ਜੋਸਫ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਏ. ਐਸ. ਬੋਪੰਨਾ, ਜੇ.

1. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਅਤੇ ਔਰੰਗਾਬਾਦ ਦੇ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 488/2007 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 27/2007 ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਪਰਭਣੀ ਵੱਲੋਂ 16.11.2007 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 436 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਆਈਪੀਸੀ') ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਵਜੋਂ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਗੁਲਾਬ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਯਾਨੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੱਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਵਜੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਚਾਰ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗੁਲਾਬ ਪੁੱਤਰ ਗਜਾਨਨ ਵਤਨੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਮੰਦਾਬਾਈ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਬੱਚੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਆਕਾਸ਼, 5 ਸਾਲ ਦਾ ਬੇਟਾ ਅਤੇ ਨਿਕਿਤਾ 2 ਸਾਲ ਦੀ ਧੀ ਸੀ। ਉਕਤ ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਵਾਧੂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸੰਬੰਧ ਸੀ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਉਸਨੇ 02.01.2006 ਨੂੰ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਅਤੇ 18.02.2006 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਵਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮੰਦਾਬਾਈ ਨਾਲ ਵੀ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ। ਗੁਲਾਬ ਦੇ ਮਾਪੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਕਮਰੇ ਸਨ। ਘਰ ਦੇ ਇਕ ਕਮਰੇ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੌਕਰ ਪੀਰਾਜੀ ਮਨਕਾਰੀ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਪਤੀ 02.08.2006 ਨੂੰ ਟਰੈਕਟਰ ਲਈ ਟਾਇਰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਜਾਲਨਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੱਸ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਗਈ ਸੀ।

3. ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ 2/3.08.2006 ਦੀ ਦਰਮਿਆਨੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 2.30 ਤੋਂ 3.00 ਵਜੇ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਲਪਟਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋ ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਸੀ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਾਹਰ ਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੁਲਾਬ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਮੰਦਾਬਾਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਨਿਕਿਤਾ ਸੜਨ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਕੇ ਘਰ ◌ੇ ਬਾਹਰ ਭੱਜ ਗਏ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਟੇ ਆਕਾਸ਼ ਦੀ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੜ ਕੇ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸਹੁਰਾ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖਾਟ 'ਤੇ ਸੌਂ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਲਝਣ 'ਚ ਜਾਗ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਨੂੰਹ ਮੰਦਾਬਾਈ ਅਤੇ ਪੋਤੀ ਨਿਕਿਤਾ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਨੌਕਰ ਪਿਰਾਜੀ ਮਨਕਰੀ ਨੂੰ ਜੀਪ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਉਕਤ ਮੰਡਾਬਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਨਿਕਿਤਾ ਦੀ ਸੜਨ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਗਜਾਨਨ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਫਸਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਦੀ ਭੈਣ ਛਾਇਆ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਸੱਸ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਵਜੋਂ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਤੋਂ ਪੀਡਬਲਯੂ -9 ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣ ਲਈ ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਦੇ ਸਬੂਤ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -3 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਸੌਂ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਘਰ ਨੂੰ ਹਾਦਸੇ ਨਾਲ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਸੜਨ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੱਟ ਦੇ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਆਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦੇਖੇ ਗਏ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਮੌਕੇ ਦੇ ਪੰਚਨਾਮਾ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਨਿਕਿਤਾ ਦਾ ਫ੍ਰੈਂਕ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਸਾਇਣਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਰਿਪੋਰਟ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੇ ਦਾਗ ਸਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ -8 ਕੇਰਬਾ ਬਾਲਾਜੀਰਾਓ ਫਾਡ, ਪੀ.ਐਸ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਝਾੜੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੇ ਪਿਘਲਣ ਵਾਲੇ ਕੈਨ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 41 ਵਿਖੇ ਰਿਕਵਰੀ ਪੰਚਨਾਮਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

5. ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਮਕਸਦ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦੀ ਵਾਜਬ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਸੌਂ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੌਂ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੜਨ ਦੇ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਵੇਂ ਆਈ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਮੰਦਾਬਾਈ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ, ਨਾਲ ਹੀ ਨਿਕਿਤਾ ਦੇ ਫ੍ਰੈਂਕ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਉਲਟ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਘਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਈ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਹ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੰਦਾਬਾਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਦਬਦਬਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ।

6. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗੈਰ-ਨਿਆਂਇਕ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸਹੁਰਾ ਗਜਾਨਨ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਮੰਦਾਬਾਈ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਗੈਰ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਬੂਲਨਾਮੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਛਿੜਕਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗ ਲਗਾਈ ਸੀ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਸੀ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਨਿਆਂਇਕ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਬੂਤ ਹੈ।

7. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਜੇ (ਪੀਡਬਲਯੂ -4) ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਫਾਡ (ਪੀਡਬਲਯੂ -8) ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਰਿਕਵਰੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਕੈਨ ਨੂੰ ਰਸਾਇਣਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਕਤ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਛਾਇਆ (ਪੀਡਬਲਯੂ -2) ਦੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਮੌਤ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੌਤ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਖਰਕਾਰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅੱਗ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਘਰ ਛੱਡ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੰਦਾਬਾਈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਘਰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਅਲਾਰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਨਾ ਹੀ ਉਸਨੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਤੁਰੰਤ ਚੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੰਦਾਬਾਈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬੱਚੇ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਲਪਟਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਸ ਨਹੀਂ ਗਏ।

8. ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ ਆਪਣਾ ਸਿੱਟਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ: -

> "26. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਮਨ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਮੰਦਾਬਾਈ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੜਦੀ ਧੀ ਨਾਲ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਟ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਮਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਦਾਰਥਕ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਮੰਦਾਬਾਈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ (ਉਦਾਹਰਣ 37 ਅਤੇ 38) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋਣਗੇ।
>
> 27. ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਨਿਕਿਤਾ ਦਾ ਸੜਿਆ ਹੋਇਆ ਫ੍ਰੈਂਕ ਪੰਚਨਾਮਾ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 34) ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀਐਸਆਈ ਫਾਡ (ਪੀਡਬਲਯੂ 8) (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 48) ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੱਤਰ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 50) ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਲਈ ਉਕਤ ਫ੍ਰੈਂਕ ਨੂੰ ਸੀ.ਏ. ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਸੀ।

ਸੀ.ਏ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 50) ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਨਿਕਿਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਲਈ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

28. ਵਿਆਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਉਦਾਹਰਣ 29) ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਵਿਆਹ 18.02.2006 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ (ਐਕਸ.31) 17.02.2006 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ। ਇਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ, ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਮੰਦਾਬਾਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ ਲਿਖਤੀ ਭਰੋਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਮੰਦਾਬਾਈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਹੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰੇਗਾ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਅੱਗੇ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੰਡਾਬਾਈ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਘਰ ਰਹਿਣ ਲੱਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੰਦਾਬਾਈ ਵੱਲੋਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਦਬਦਬਾ ਬਣਾਉਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸੁਭਾਵਿਕ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਮੰਦਾਬਾਈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬੱਚੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੱਧੇ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਮਕਸਦ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਮੰਦਾਬਾਈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

29. ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਰਾਤ ਇਕੱਲੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੰਦਾਬਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਅੱਗ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੇ, ਜੋ ਉਸਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੱਗ ਲੱਗੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਬੋਝ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਇਆ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਮੰਦਾਬਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

30. ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਮੰਦਾਬਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਮੰਦਾਬਾਈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਤਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 436 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਸਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ।

ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਿਦਵਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਅਪੀਲ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

9. ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਧਾਂਸ਼ੂ ਐਸ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸਚਿਨ ਪਾਟਿਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

10. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਆਖਰਕਾਰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੇ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਸੱਟਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਿਆਨਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਸਨ ਅਤੇ ਮੁਆਫ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਸਹੁਰੇ ਗਜਾਨਨ (ਪੀਡਬਲਯੂ -1) ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗੈਰ-ਨਿਆਂਇਕ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਹੈ, ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

11. ਅਸੀਂ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਤਿਮ ਪੈਰਾ ਵਿਚ 'ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਤਰਕ ਸਿਰਫ ਅਨੁਮਾਨ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨ ਹਨ।

ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਕੋ ਇਕ ਸਥਿਤੀ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਨਿਕਿਤਾ ਦਾ ਸੜਿਆ ਹੋਇਆ ਫ੍ਰੈਂਕ ਪੰਚਨਾਮਾ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 34) ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -8 ਦੇ ਸਬੂਤ ਕਿ ਫ੍ਰੈਂਕ ਨੂੰ ਰਸਾਇਣਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 50 ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਨਿਕਿਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਲਈ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਨਾਕਾਫੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਲੜੀ ਦੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਜੁੜੇ ਹੁੰਦੇ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤਰਕ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੈਨ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਪੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਕੈਨ ਨੂੰ ਰਸਾਇਣਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਕਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

12. ਜੇ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਫ੍ਰੈਂਕ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਰਸਾਇਣਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਹ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੇ ਛਿੜਕਾਅ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ ਜਾਂ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਨਿਕਿਤਾ ਦੇ ਫ੍ਰੈਂਕ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 03.08.2006 ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੰਡਾਬਾਈ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸੌਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਲਾਲਟੇਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਸਬੂਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਕਿ ਉਕਤ ਘਰ ਵਿਚ ਖਾਣਾ ਪਕਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਕੈਨ ਸਮੇਤ ਟਰੈਕਟਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀ ਵੀ ਉਸ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਫ੍ਰੈਂਕ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੇ ਦਾਗਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਛਿੜਕ ਕੇ ਅੱਗ ਲਗਾਈ ਸੀ।

13. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਿਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਲਿੰਕ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸਥਿਤੀਗਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ***ਸ਼ਰਦ ਬਿਰਧੀਚੰਦ ਸਰਦਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ,*** (1984) 4 ਐਸਸੀਸੀ 116 ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

> 153. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨੇੜਿਓਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ:
>
> (1) ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਹਾਲਾਤ "ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ" ਅਤੇ "ਨਹੀਂ" ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਸਹਿਬਰਾਓ ਬੋਬੜੇ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਸਹਿਬਰਾਓ ਬੋਬੜੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ "ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਅਤੇ "ਸਾਬਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ" ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਬਲਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ: [ਐਸਸੀਸੀ ਪੈਰਾ 19, ਪੰਨਾ 807: ਐਸਸੀਸੀ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਪੰਨਾ 1047]

ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਇਕ ਮੁੱਢਲਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ' ਅਤੇ 'ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ' ਵਿਚਕਾਰ ਮਾਨਸਿਕ ਦੂਰੀ ਲੰਬੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸਿੱਟਿਆਂ ਤੋਂ ਵੰਡਦੀ ਹੈ।"

(2) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਤੱਥ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਭਾਵ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਲਪਨਾ 'ਤੇ ਸਮਝਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਸਿਵਾਏ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ,

(3) ਹਾਲਾਤ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਰੁਝਾਨ ਦੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ,

(4) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ

(5) ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਇੰਨੀ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸਿੱਟੇ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਾ ਛੱਡੇ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੰਮ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

154. ਇਹ ਪੰਜ ਸੁਨਹਿਰੀ ਸਿਧਾਂਤ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਥਿਤੀਗਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਪੰਚਸ਼ੀਲ ਬਣਦੇ ਹਨ।

159. ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਜਾਂ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਲੜੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕੜੀ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਕਿਹਾ ਸੀ ਉਸ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਲਿੰਕ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ:

(1) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲਿੰਕ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਨ,

(2) ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਵਾਜਬ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ

(3) ਸਥਿਤੀ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ।

160. ਜੇ ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕੜੀ ਵਜੋਂ ਝੂਠੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜਾਂ ਝੂਠੇ ਬਚਾਅ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਹੋਰ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ, ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੰਕਰਲਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ: [ਐਸਸੀਸੀ ਪੈਰਾ 30, ਪੰਨਾ 43: ਐਸਸੀਸੀ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਪੰਨਾ 322]

"ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਝੂਠ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਝੂਠੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਹਾਲਾਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।"

14. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿਰਫ ਸ਼ੱਕ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਥਿਤੀਗਤ ਸਬੂਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੇ ਕਿ ਇਹ "ਸੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ" ਅਤੇ "ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ". ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ***ਦੇਵੀਲਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ*** (2019) 19 ਐਸਸੀਸੀ 447 ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨ 'ਤੇ ***ਸ਼ਰਦ ਬਿਰਧੀਚੰਦ ਸਰਦਾ*** (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ;

"17. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੁਜੀਤ ਬਿਸਵਾਸ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸਾਮ ਰਾਜ 2013 (12) ਐਸਸੀਸੀ 406 ਅਤੇ ਰਾਜਾ ਬਨਾਮ। ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ 2015 (11) ਐਸਸੀਸੀ 43. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਥਿਤੀਗਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਬੇਕਸੂਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੜੀ ਪੂਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੋ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੋ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

18. ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੀ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖੇ ਗਏ ਸਥਿਤੀਗਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ,

ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧੂਰਾ ਅਤੇ ਬੇਤੁਕਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਝ ਸ਼ੱਕ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ "ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ "ਸੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ" ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਸ਼ੱਕ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਸਬੂਤ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ।

19. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਥਿਤੀਗਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਹਨ, ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਉਸਦੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਦੋਸ਼ੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਸ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡ, ਜੋ ਸਥਿਤੀਗਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਘਰ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।"

15. ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸਦੇ ਅੰਤਮ ਸਿੱਟੇ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਧਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ੱਕ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਸਬੂਤ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਖਰਕਾਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਮੰਦਾਬਾਈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅੱਗ ਲਗਾਈ ਹੈ। ਜੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਵਹਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ. ਜੇ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਗ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਵਹਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਘਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੱਜਣਾ ਜੋ ਹੋਰ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹਿੰਮਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਹਮਦਰਦੀ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਨਾ ਆਉਣ ਲਈ ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ,

ਪਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਕੋਈ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜੋ ਕਤਲ ਜਿੰਨਾ ਗੰਭੀਰ ਹੈ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਲੜੀ ਦੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦਾ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

16. ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੰਦਾਬਾਈ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਸਨੇ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਬਾਹਰ ਨਾ ਆਵੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮੰਦਾਬਾਈ, ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਾ ਬਾਹਰ ਆਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਜਿਉਂਦੀ ਰਹੀ, ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਓਵਰਟ ਐਕਟ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਦਾ ਐਲਾਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਘਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬੱਚੇ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਏ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਅੱਗ ਘਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਯਾਨੀ ਸਹੁਰਾ ਗਜਾਨਨ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਉਹ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸੁੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਚੀਕਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਉਹ ਜਾਗ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਾਹਰ ਆਈ ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਉਸਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਅਤੇ ਪੋਤੀ ਦੇ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ। ਇਕ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਘਰ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਕਮਰੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਵਿਚ ਪੀਡਬਲਯੂ -3 ਪੀਰਾਜੀ ਮਨਕਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦਾ ਹਾਦਸਾ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਪੂਰੇ ਘਰ ਅਤੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਗਊਸ਼ਾਲਾ ਆਦਿ ਨੂੰ ਵੀ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਕਤ ਪਿਰਾਜੀ ਮਾਨਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਖਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਇਸ ਲਈ, ਇਕੱਲੇ ਜ਼ਖਮੀ ਨਾ ਹੋਣ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਘਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

17. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੂਜੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ; ਘਰੇਲੂ ਦਬਦਬੇ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ 17.02.2006 ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਭਾਵ, ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹਾਂ. ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਮਕਸਦ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਘਟਨਾ ਦੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਹ ਇੱਕੋ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਰੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

18. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਧਾਰਾ 106 ਤਹਿਤ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ***ਸ਼ਰਦ ਬਿਰਧੀਚੰਦ ਸਰਦਾ*** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਮਝਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕੜੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਲੜੀ ਦੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅੱਗ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਸੌਂ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਕੇ ਬਾਹਰ ਆ ਗਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਤਾਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਾਹਰ ਸੀ।

19. ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ।

20. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 12.10.2017 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਾਰੂਬਾਈ ਜੋ ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੈ, ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

21. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

22. ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

MANJEET SINGH
E. No. P/1882/2007 Advocate
Chamber No. 417 2nd Flour
Civil Courts, Rajpura
Mobile: 98726-56669